เอกสารเพิ่มเติม รายงานฉบับสมบูรณ์

โครงการวิจัยและพัฒนาชุดทดสอบคุณภาพสัญญาณ

คลื่นความถี่วิทยุกระจายเสียงตามแนวชายแดน

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

สารบัญ

ภาคผนวก

ภาคผนวกที่ 5. เอกสารเผยแพร่ 7
ภาคผนวกที่ 6. สื่อดิจิตัล 11
ภาคผนวกที่ 7. คู่มือการใช้งาน 13

ภาคผนวก

ภาคผนวกที่ 5. เอกสารเผยแพร่

ได้เผยแพร่เอกสาร ในการประชุมวิชาการ The 15th National Conference on Computing and Information Technology ณ . โรงแรมอโนมา แกรนด์ กรุงเทพฯ นำเสนอผลงานวันที่ 5 กรกฎาคม 2562 โดยเอกสารเป็น เอกสารขนาด A4 พิมพ์สี ลงกระดาษอาร์ทมัน พิมพ์หน้าหลัง โดยมีตัวอย่างเอกสารดังรูป และได้แนบตัวอย่าง เอกสารในหน้าถัดไป

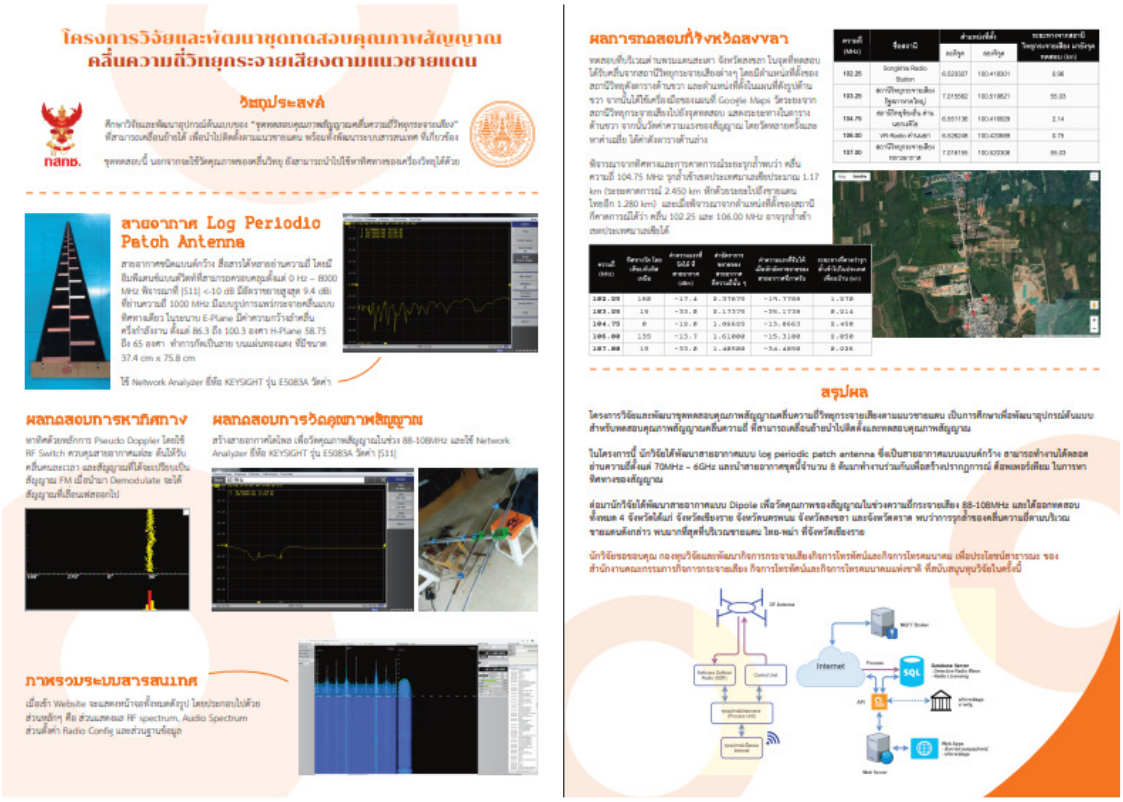

โครงการวิจัยและพัฒนาชุดทดสอบคุณภาพสัญญาณคลื่นความถี่วิทยุกระจายเสียงตามแนวชายแดน

กสทช.

วัตถุประสงค์

ศึกษาวิจัยและพัฒนาอุปกรณ์ต้นแบบของ *“ชุดทดสอบคุณภาพสัญญาณคลื่นความถี่วิทยุกระจายเสียง”* ที่สามารถเคลื่อนย้ายได้ เพื่อนำไปติดตั้งตามแนวชายแดน พร้อมทั้งพัฒนาระบบสารสนเทศ ที่เกี่ยวข้อง

ชุดทดสอบนี้ นอกจากจะใช้วัดคุณภาพของคลื่นวิทยุ ยังสามารถนำไปใช้หาทิศทางของเครื่องวิทยุได้ด้วย

สายอากาศ Log Periodic Patch Antenna

สายอากาศชนิดแบนด์กว้าง สื่อสารได้หลายย่านความถี่ โดยมีอิมพีแดนซ์แบนด์วิดท์ที่สามารถครอบคลุมตั้งแต่ 0 Hz – 8000 MHz พิจารณาที่ |S11| <-10 dB มีอัตราขยายสูงสุด 9.4 dBi ที่ย่านความถี่ 1000 MHz มีแบบรูปการแพร่กระจายคลื่นแบบทิศทางเดียว ในระนาบ E-Plane มีค่าความกว้างลำคลื่นครึ่งกำลังงาน ตั้งแต่ 86.3 ถึง 100.3 องศา H-Plane 58.75 ถึง 65 องศา ทำการกัดเป็นลาย บนแผ่นทองแดง ที่มีขนาด 37.4 cm x 75.8 cm

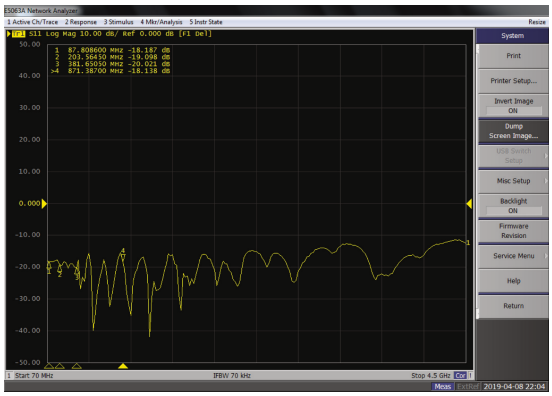

ใช้ Network Analyzer ยี่ห้อ KEYSIGHT รุ่น E5083A วัดค่า

ผลทดสอบการหาทิศทาง

หาทิศด้วยหลักการ Pseudo Doppler โดยใช้ RF Switch ควบคุมสายอากาศแต่ละ ต้นให้รับคลื่นคนละเวลา และสัญญาณที่ได้จะเปรียบเป็นสัญญาณ FM เมื่อนำมา Demodulate จะได้สัญญาณที่เลื่อนเฟสออกไป

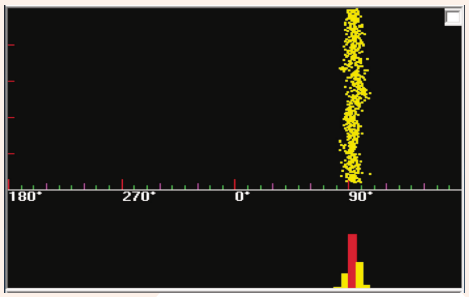

ผลทดสอบการวัดคุณภาพสัญญาณ

สร้างสายอากาศไดโพล เพื่อวัดคุณภาพสัญญาณในช่วง 88-108MHz และใช้ Network Analyzer ยี่ห้อ KEYSIGHT รุ่น E5083A วัดค่า |S11|

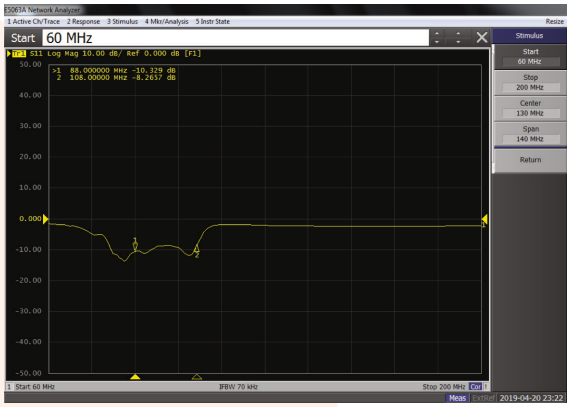

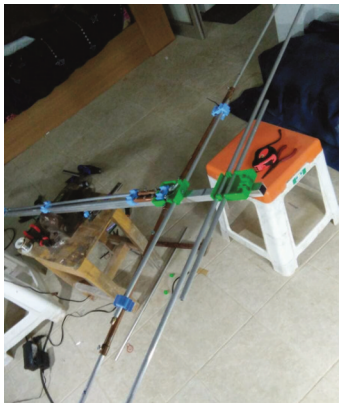

ภาพรวมระบบสารสนเทศ

เมื่อเข้า Website จะแสดงหน้าจอทั้งหมดดังรูป โดยประกอบไปด้วยส่วนหลักๆ คือ ส่วนแสดงผล RF spectrum, Audio Spectrum ส่วนตั้งค่า Radio Config และส่วนฐานข้อมูล

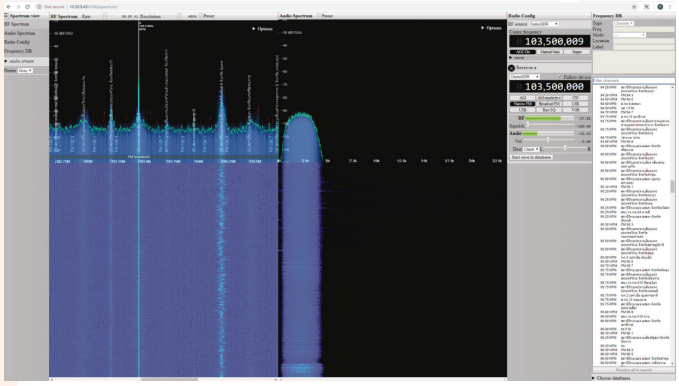

ผลการทดสอบที่จังหวัดสงขลา

ทดสอบที่บริเวณด่านพรมแดนสะเดา จังหวัดสงขลา ในจุดที่ทดสอบได้รับคลื่นจากสถานีวิทยุกระจายเสียงต่างๆ โดยมีตำแหน่งที่ตั้งของสถานีวิทยุดังตารางด้านขวา และตำแหน่งที่ตั้งในแผนที่ดังรูปด้านขวา จากนั้นได้ใช้เครื่องมือของแผนที่ Google Maps วัดระยะจากสถานีวิทยุกระจายเสียงไปยังจุดทดสอบ แสดงระยะทางในตารางด้านขวา จากนั้นวัดค่าความแรงของสัญญาณ โดยวัดหลายครั้งและหาค่าเฉลี่ย ได้ค่าดังตารางด้านล่าง

ความถี่ (MHz)	ชื่อสถานี	ตำแหน่งที่ตั้ง		ระยะทางจากสถานีวิทยุกระจายเสียง มายังจุดทดสอบ (km)
		ละติจูด	ลองจิจูด	
102.25	Songkhla Radio Station	6.523327	100.418301	0.96
103.25	สถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภาหาดใหญ่	7.015562	100.519821	55.03
104.75	สถานีวิทยุท้องถิ่น ด่านนอกเรดิโอ	6.551136	100.416929	2.14
106.00	VR-Radio ด่านนอก	6.526248	100.420689	0.75
107.00	สถานีวิทยุกระจายเสียงทหารอากาศ	7.016155	100.520306	55.03

พิจารณาจากทิศทางและการคาดการณ์ระยะรุกล้ำพบว่า คลื่นความถี่ 104.75 MHz รุกล้ำเข้าเขตประเทศมาเลเซียประมาณ 1.17 km (ระยะคาดการณ์ 2.450 km หักด้วยระยะไปถึงชายแดนไทยอีก 1.280 km) และเมื่อพิจารณาจากตำแหน่งที่ตั้งของสถานีก็คาดการณ์ได้ว่า คลื่น 102.25 และ 106.00 MHz อาจรุกล้ำเข้าเขตประเทศมาเลเซียได้

ความถี่ (MHz)	ทิศทางวัด โดยเทียบกับทิศเหนือ	ค่าความแรงที่วัดได้ ที่สายอากาศ (dBm)	ค่าอัตราการขยายของสายอากาศที่ความถี่นั้น ๆ	ค่าความแรงที่รับได้เมื่อหักอัตราขยายของสายอากาศที่ภาครับ	ระยะทางที่คาดว่ารุกล้ำเข้าไปในประเทศเพื่อนบ้าน (km)
102.25	180	-17.4	2.37875	-19.7788	1.270
103.25	15	-33.0	2.17375	-35.1738	0.214
104.75	0	-12.0	1.86625	-13.8663	2.450
106.00	135	-13.7	1.61000	-15.3100	2.050
107.00	15	-33.0	1.40500	-34.4050	0.226

สรุปผล

โครงการวิจัยและพัฒนาชุดทดสอบคุณภาพสัญญาณคลื่นความถี่วิทยุกระจายเสียงตามแนวชายแดน เป็นการศึกษาเพื่อพัฒนาอุปกรณ์ต้นแบบสำหรับทดสอบคุณภาพสัญญาณคลื่นความถี่ ที่สามารถเคลื่อนย้ายนำไปติดตั้งและทดสอบคุณภาพสัญญาณ

ในโครงการนี้ นักวิจัยได้พัฒนาสายอากาศแบบ log periodic patch antenna ซึ่งเป็นสายอากาศแบบแบนด์กว้าง สามารถทำงานได้ตลอดย่านความถี่ตั้งแต่ 70MHz – 6GHz และนำสายอากาศชุดนี้จำนวน 8 ต้นมาทำงานร่วมกันเพื่อสร้างปรากฏการณ์ ด็อพเพอร์เทียม ในการหาทิศทางของสัญญาณ

ต่อมานักวิจัยได้พัฒนาสายอากาศแบบ Dipole เพื่อวัดคุณภาพของสัญญาณในช่วงความถี่กระจายเสียง 88-108MHz และได้ออกทดสอบทั้งหมด 4 จังหวัดได้แก่ จังหวัดเชียงราย จังหวัดนครพนม จังหวัดสงขลา และจังหวัดตราด พบว่าการรุกล้ำของคลื่นความถี่ตามบริเวณชายแดนดังกล่าว พบมากที่สุดที่บริเวณชายแดน ไทย-พม่า ที่จังหวัดเชียงราย

นักวิจัยขอขอบคุณ กองทุนวิจัยและพัฒนากิจการกระจายเสียงกิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคม เพื่อประโยชน์สาธารณะ ของสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ที่สนับสนุนทุนวิจัยในครั้งนี้

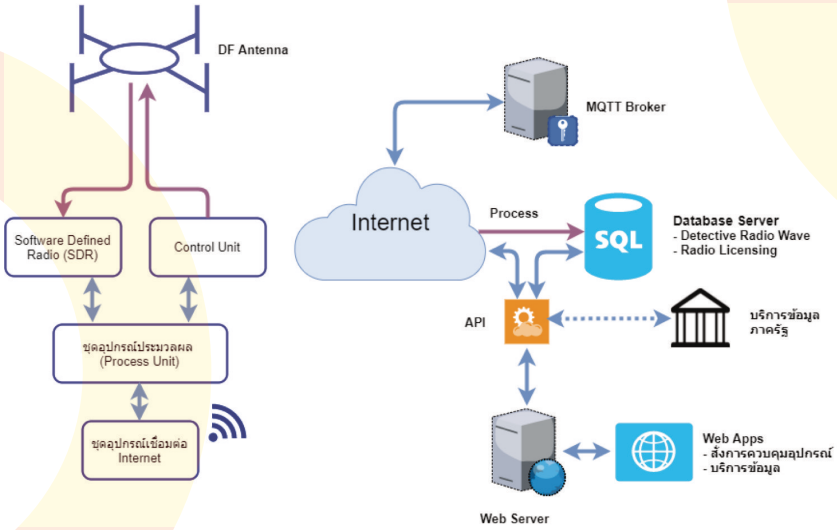

ภาคผนวกที่ 6. สื่อดิจิตัล

ได้เผยแพร่กิจกรรมต่างๆ ใน facebook pages ชื่อ ชุดทดสอบคุณภาพสัญญาณคลื่นความถี่วิทยุกระจายเสียง โดยมีตัวอย่างเพจดังรูป

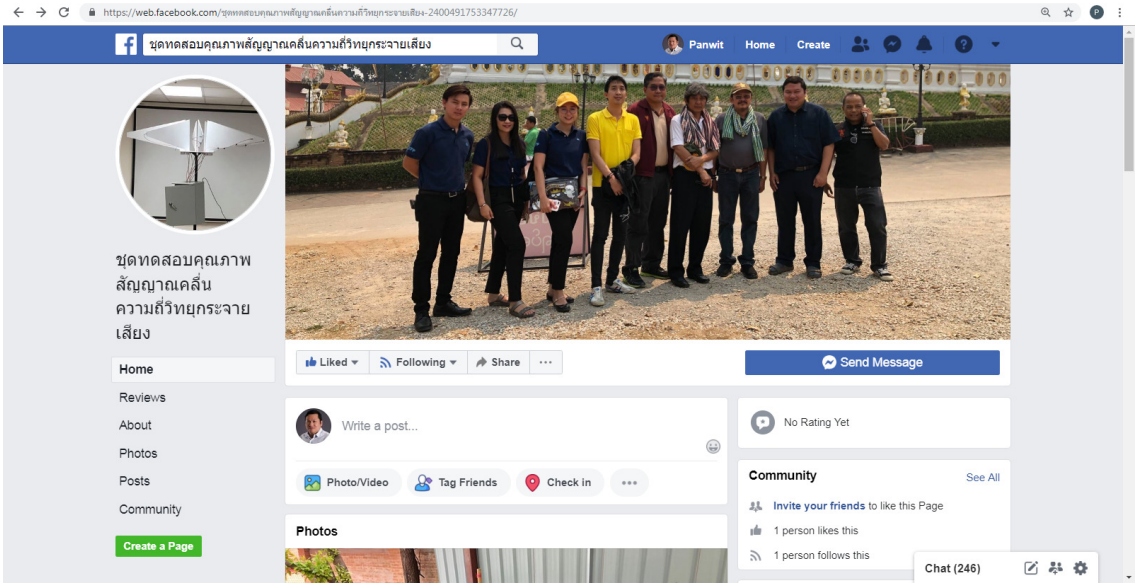

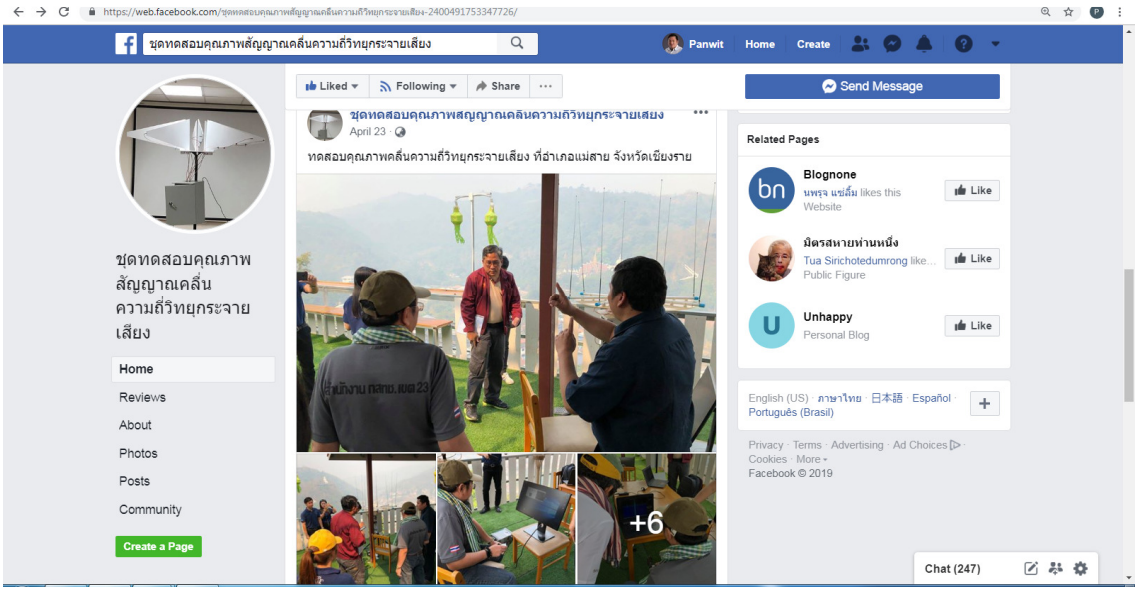

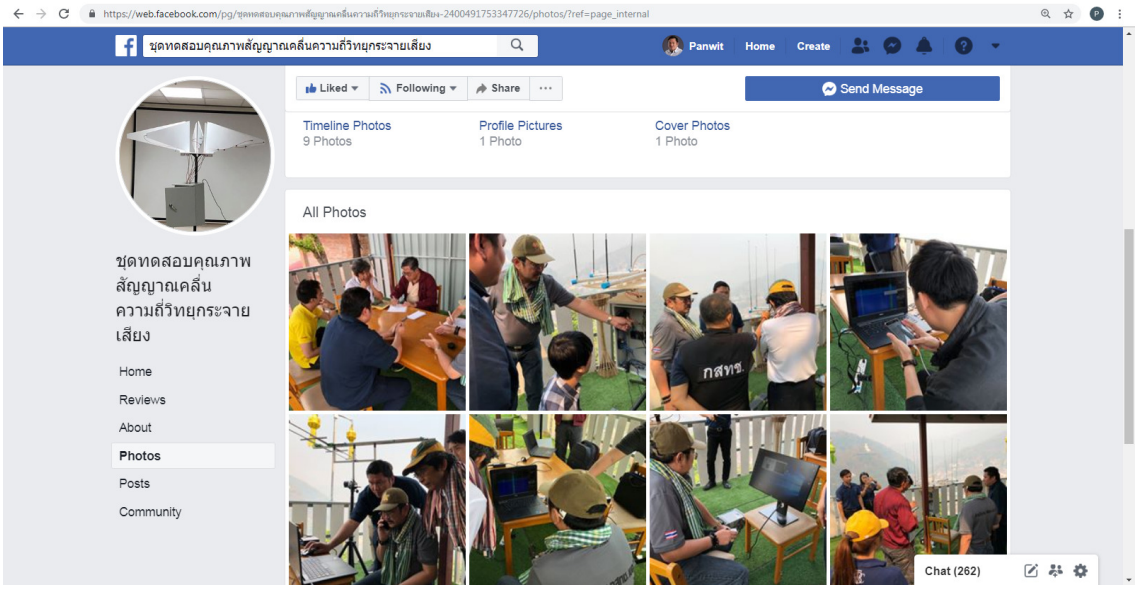
https://web.facebook.com/pg/ชุดทดสอบคุณภาพสัญญาณเคลื่อนความถี่วิทยุกระจายเสียง-2400491753347726/photos/?ref=page_internal
ชุดทดสอบคุณภาพสัญญาณเคลื่อนความถี่วิทยุกระจายเสียง
Panwit
Home
Create
Liked
Following
Share
Send Message
Timeline Photos
9 Photos
Profile Pictures
1 Photo
Cover Photos
1 Photo
All Photos
ชุดทดสอบคุณภาพสัญญาณเคลื่อนความถี่วิทยุกระจายเสียง
Home
Reviews
About
Photos
Posts
Community
Chat (262)

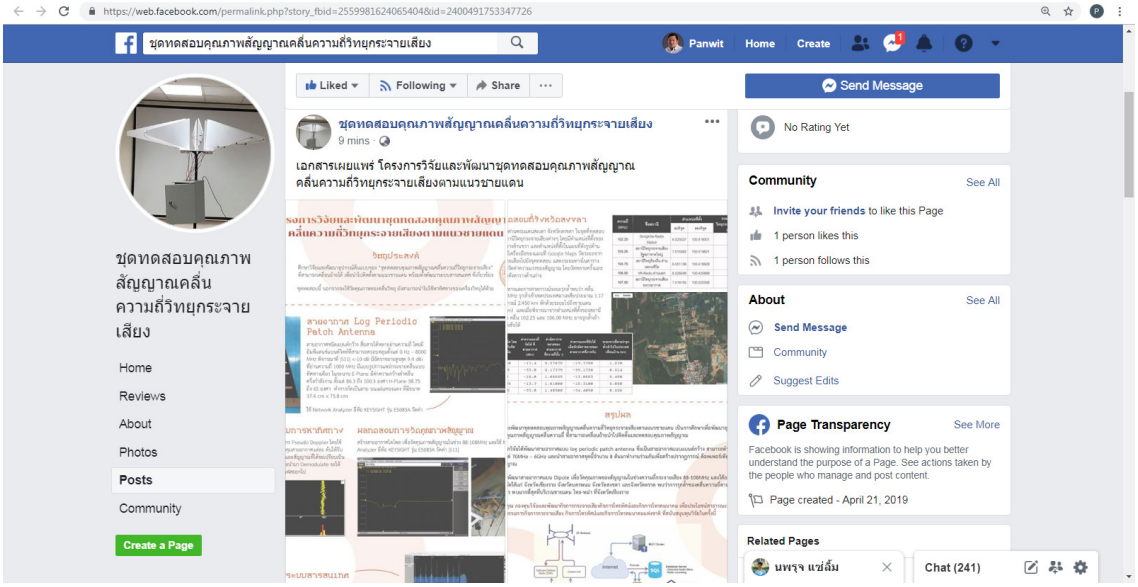
https://web.facebook.com/permalink.php?story_fbid=2559981624065404&id=2400491753347726
ชุดทดสอบคุณภาพสัญญาณเคลื่อนความถี่วิทยุกระจายเสียง
Panwit
Home
Create
Liked
Following
Share
Send Message
ชุดทดสอบคุณภาพสัญญาณเคลื่อนความถี่วิทยุกระจายเสียง
9 mins
เอกสารเผยแพร่ โครงการวิจัยและพัฒนาชุดทดสอบคุณภาพสัญญาณ
คลื่นความถี่วิทยุกระจายเสียงตามแนวชายแดน
No Rating Yet
Community
See All
Invite your friends to like this Page
1 person likes this
1 person follows this
About
See All
Send Message
Community
Suggest Edits
Page Transparency
See More
Facebook is showing information to help you better understand the purpose of a Page. See actions taken by the people who manage and post content.
Page created - April 21, 2019
Related Pages
ชุดทดสอบคุณภาพสัญญาณเคลื่อนความถี่วิทยุกระจายเสียง
Home
Reviews
About
Photos
Posts
Community
Create a Page
Chat (241)

ภาคผนวกที่ 7. คู่มือการใช้งาน

ได้จัดทำคู่มือการใช้งาน ดังรูป และได้จัดพิมพ์คู่มือการใช้งานแนบมากับเอกสารนี้

คู่มือการใช้งานอุปกรณ์

ส่วนที่หนึ่ง การประกอบอุปกรณ์

1. นำขาตั้งออกมากาง

2. นำชุดกล่องอุปกรณ์ควบคุม มาสวมลงไปจากทางด้านบน ดังรูป

3. นำฐานรองรับสายอากาศมาประกอบที่ด้านบน และทำการขันนอต ดังรูป

4. นำสายอากาศ Log Periodic มาประกอบลงในช่องที่ถูกเตรียมไว้ และขันนอตยึดให้สายอากาศมั่นคง

5. นำสายสัญญาณ RG-142 มาร้อยผ่านฐานยึด แล้วนำมาเชื่อมต่อกับสายอากาศ Log Periodic และเก็บสายเข้ากับตัวยึดสาย เพื่อความสวยงาม

6. ทำขั้นตอนที่ 4-5 จนติดตั้งสายอากาศครบทั้ง 8 ต้น ดังรูป

7. ทำการเสียบสายไฟ ให้เครื่องสำรองไฟฟ้า (UPS)

8. ทำการเปิดเครื่องสำรองไฟฟ้า (UPS) โดยการกดปุ่มสีเงินที่อยู่ด้านหน้าของเครื่องสำรองไฟฟ้า สามารถใช้นิ้วกดปุ่มได้ หากไม่ถนัดสามารถเลื่อนเครื่องสำรองไฟฟ้าออกมาเล็กน้อยเพื่อเปิดเครื่องได้ จากนั้นให้ทำการเลื่อนเก็บเข้าที่เดิม โดยระวังอย่าให้ทับสายสัญญาณที่อยู่ด้านใน

9. ทำการเปิดเครื่องควบคุมตัวที่ 1 โดยการกดปุ่ม ⏻ ที่อยู่ด้านล่าง 1 ครั้ง ไฟแสดงสถานะจะเปลี่ยนเป็นสีฟ้า

10. ทำการเปิดเครื่องควบคุมตัวที่ 2 โดยการกดปุ่ม ⏻ ที่อยู่ด้านหน้า 1 ครั้ง ไฟแสดงสถานะจะเปลี่ยนเป็นสีฟ้า

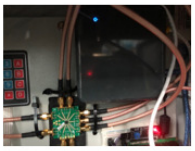

ส่วนที่สอง การตั้งค่าเริ่มต้นให้กับโปรแกรม

1. เปิดโปรแกรม “SDRConsole(V3)”

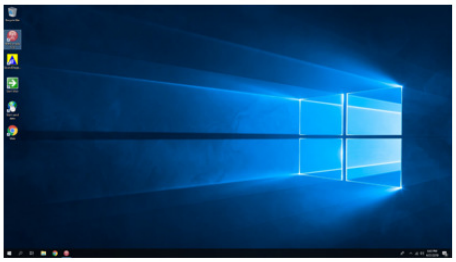

2. กดปุ่ม “Start”

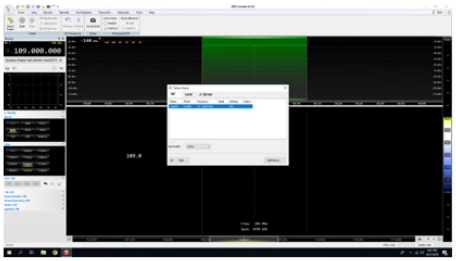

3. เลือกความถี่ที่ต้องการ

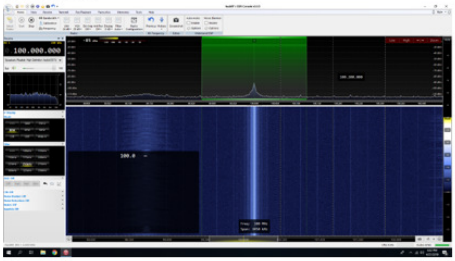

4. เปิดโปรแกรม “SoundDoppler”

5. กดปุ่ม “Start”

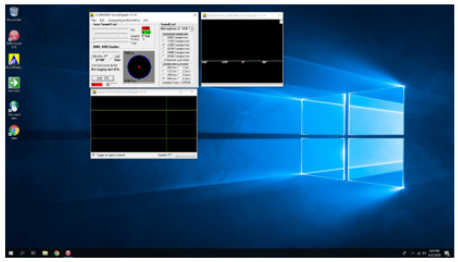

6. จากกราฟ Waterfall นั้นจะเห็นได้ว่าความถองคาที่วัดได้นั้นจะเลื่อนอยู่ตลอดเวลา เพราะความถี่ของอุปกรณ์นั้นยังไม่เท่ากัน จึงต้องทำการปรับค่าความถี่ โดยดูจากแนวโน้มของกราฟแสดงองคา หากมีการเลื่อนไปทาง “ขวา” (องคาเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ) ให้ปรับความถี่ของอุปกรณ์ “ลดลง” และ หากมีการเลื่อนไปทาง “ซ้าย” (องคาลดลงเรื่อย ๆ) ให้ปรับความถี่ของอุปกรณ์ “เพิ่มขึ้น” แล้วสังเกตการณ์เปลี่ยนแปลงของเส้นองคา จนเส้นเป็นเส้นตรงองคาไม่เปลี่ยนแปลง

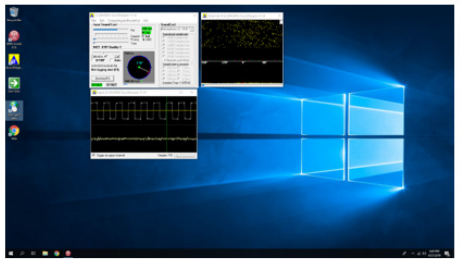

การเปลี่ยนแปลงความสี่ของอุปกรณ์ต้องปรับในกล่องควบคุม Directional Finder โดยในกล่องจะมีหน้าจอ LCD สำหรับแสดงค่าความสี่ปัจจุบันของอุปกรณ์ และมี NumPad เป็นอุปกรณ์สำหรับปรับค่าความสี่ โดยที่ NumPad จะปรับค่าได้ตามตารางนี้

ปุ่ม	ความความสี่ที่เปลี่ยนแปลงต่อการกด 1 ครั้ง
#	+1000
A	+100
B	+10
C	-10
D	-100
*	-1000

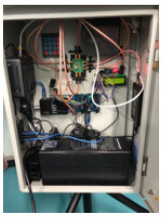

7. ปรับมุมให้ตรงกับมุมอ้างอิง โดยการเลื่อนแถบปรับค่าแนวนอน (horizontal scroll bar) เป็นการ Calibrate มุมที่จะวัด

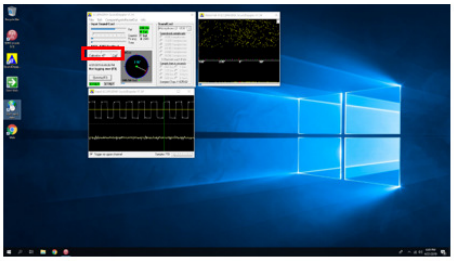

ส่วนที่สาม การใช้งานผ่านระบบสารสนเทศ

1. เปิด Browser แล้วพิมพ์ URL ดังนี้ http://161.246.38.94:8100/spectrum/ จะปรากฏหน้าจอดังรูป

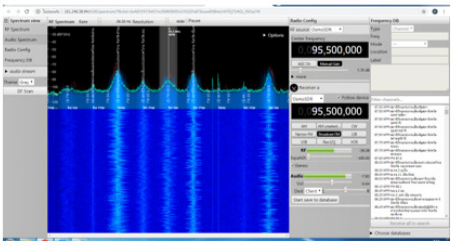

เมื่อต้องการดูความแรงของสัญญาณ ที่ความสี่ใด ก็สามารถแก้ไขค่าความสี่ ให้ตรงกับความต้องการได้ โดยพิมพ์ความสี่ที่ต้องการได้